

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 8. Sierpnia V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 28 lipca. GL. Repin będzie komendantem w Baku. Półkownik Paulucci otrzymał rangę GM. Półkownik Sibirski został Szefem półku Mohilewskiego muszkietyerów. Półkownik Mieżenów Permskiego, Półkownik Denisew 25 strzelców. Oświadczone ukontentowanie GM. Palicinowi za szykowność półku garnizonowego Tobolskiego, iak zaświadczył GL. Glassenap. W niebytności głównego komendanta portu Cronstadzkiego Admirała Chanikowa, naczelnictwo i komenda woysk lądowych tamże oddana jest Wice Admirałowi Kołokolcow. Wiatskim Gubernatorom cywilnym będzie GM. teraz aktualny stanu konsyliarz Bratke. Podpółkownik Kridner Policmeystrem w S. Petersburgu.

Od d. 1 stycznia do 1 lipca przywieziono do portu Ryskiego zagranicznych towarów za 343 t. rubli; w roku przeszłym przez tenże czas przywieziono za million 950 t. Wyprowadzono teraz z pomienionego portu za granicę produktów Rossyiskich za 370 t. rubli, w roku przeszłym przez tenże czas wyprowadzono za 4 miliony 610 t. Samego tylko złota zagranicznego w monetach wprowadzono przez Rygę r. 1807 od stycznia do lipca million 390 t. rubli; w terażniejszym przez tenże czas nie przywieziono w kruszczach nad 129 rubli. W pierwszej połowie roku idącego znajdowało się w Rydze surowych produktów do wysłania za granicę na 3 mill. 477 t. rubli, a zboża i żywności na million 54 t. pierwszych nie wyprowadzono za granicę nad 353 t. drugich nad 900 r.

WIEDEN d. 1 Sierpnia. Nie wiemy co rozumieć o doniesieniach z Turcyi przychodzących; niedawno mówiono o zawieszeniu broni między Portą i Serwianami przedłużonem do 13 września, o kłótni Wezyra W. z Baszą Widdinu, o cofnieniu porażonych przez ostatniego woysk Otomańskich wgląd kraiu; teraz przeciwnie donoszą z Belgradu, że Senat Serwiański d. 15 i 16 lipca wydał odezwę do całego narodu, rozkazując każdemu obywatelowi broń nosić zdolnemu, ażeby w 48 godzinach uzbroiony pośpieszał na miejsce wyznaczone bronić oyczyzny. Przyczyną rozruchu nagłego jest wtargnięcie straży przedniej woysk Sułtańskich w liczbie 40 t. Turcy po strasznej bitwie ztoczonej w okolicach Nissy, d. 14 tamże przeszli granicę. Po wydanej odezwie, niemieszkaiąc z arsenału Belgradzkiego brać zaczęto oręż wszelki, kupcy, rzemieślnicy, rolnicy, nawet garnizon twierdzy z naczelnikiem swoim Milloia Petrowich 3 dywizjami poszli gdzie każe potrzeba. Namiestnik Jakoblewich który walczył pod Nissą, przesyłając Senatowi wiadomość

o zdarzonych przypadkach, nie donosił o szczegółach; sam naczelnik Czerny wprędce uwiadomiony na wsi gdzie przebywał o niebezpieczeństwie grożącym kraiovi, pojechał do obozu głównego otoczony gwardyą i wielo przedniejszymi officyerami, za nim pośpieszyła kancelarya woyskowa, w której jest Senator i 2 Sekretarzów.

Prócz Serwiańskiej drugą dziś Turcy mają wojnę domową Macedonów z Albańczykami; tym dowodzi Ali Basza, pierwszym syn iego, przeważało się szczęście na stronę oycy, zwyciężony Machtar pierzchoł w góry Macedońskie. Turcy dotąd poglądali spokojnie na walkę Greczynów nie wiążąc się do żadnej strony. Sułtan rozkazał Kapitanowi Baszy przed końcem czerwca flotę Otomańską na morze wyprowadzić koniecznie; składa się z 11 okrętów liniowych, 7 fregat, 5 korwet; zjawienie się Anglików z Lordem Collingwood na Archipelagu i przed cieśniną Dardaneelską było pobudką tych obrótów. Mustafa Bairaktar pojechał się z Wezyrem i jest w obozach iego. W Egipcie spokojność panuje, Mameluków Beiowie zachowują przymierze; Turcy lękają się w Alexandryi powtórnej napaści od Anglików. W Smyrnie pokazała się morowa zaraza i wkrótce znikła. Rząd Austriacki zalecił Turkom bawiącym w Semlinie bez różnicy wszystkim, ażeby do oyczyzny swojej rychło powracali.

CASSEL d. 24 lipca. W naszej stolicy odprawia się teraz walny zjazd stanów Królestwa Westfalskiego; Król Hieronim zagał obrady; Ministrowie przełożyli potrzebę skarbową i woyską; deputaci naprzód uradzili pożyczkę 20 mill. franków, która ma służyć do zgaszenia długów publicznych, które przed wojną i podczas onej przez dawne rządy, miasta i prowincye zaciągnięte, stały się dzisiaj powszechnemi całego narodu. Przystępiono zatem do konskrypcyi woyskowej, i przepisano, żeby kraj dostawił natychmiast 12 t. młodzieńców mających lata przepisane, na dopełnienie regimentów, to jest départament Elby 1617, Fulda, 1554, Harz 1283, Leine 890. Ocker 1653, Saale 1427, Werra 1573, Weser, 1993. Królowa Westfalska wyjechała do Stuttgardu, z kąd iey ociec Król Wurtembergski przedsięwziął podróż do Szwajcarów.

HAMBURG d. 30 lipca. Pisma Francuzkie bardzo mało donoszą o Hiszpańskich rozruchach; Angielskie coś więcej, ale czekać trzeba urzędowego potwierdzenia wiadomości które z nich czerpamy. Flotta Lorda Collingwood opanować miała wyspy Maiorca, Minorca, Jyica na morzu śródziemnem własność Króla Katolickiego. Do Cadix gdy zbliżały się woyska Francuzkie, pospół-

stwo nieukontentowane oręż wziąć chciało i odpor czynić, na co gdy nie pozwalał Gubernator miasta Margrabia Solano, zamordowanym został. Są liczne odezwy dowódców rokoszu wydane do obywateli Andaluzji, Grenady, Murcji, Valencyi zachęcające do powstania, lecz ponieważ dąty żadney na sobie nie noszą, zrozumieć nie podobno, w jakim stanie dziś tam są interesa nowego Monarchy. Catalonią dotąd utrzymywał w posłuszeństwie obecny z kilku dywizjami G. Duhesme, żadnych tu rozruchów nie było; tenże wódz miał wkroczyć do Valencyi i Murcji; wiadomo że te 3 prowincye na początku 18 wieku najdłużey i naysilniejszy z przeciwnością osadzeniu Burbonów na Hiszpańskim tronie, utrzymując stronę Arcy X. Austriackiego, później Cesarza Karola. W Nawarze, Arragonii, Castilii bunt jest poskromiony przez Marszałków Moncey i Bessieres, spodziewają się nawet Francuzi, że na brzegach rzeki Ebro przywrócona raz spokojność nigdy już wzruszoną nie będzie.

O prowincjach Estremadury, Leonu niema nic pewnego; buntu siedliskiem są Gallicya i Asturia; tu w górach zchronieni rokoszanie zbierają siły, lud uzbraiają, z ościennych krajów zwoływają przyjaciół; w mieście Oviedo miał być odprawiony zjazd walny narodu, gdzie chcą postanowić co im czynić wypada w okolicznościach terazniejszych. Naczelnicy gminowi zastanawiającemu się nad nierówną walką z nieprzyjacielem potężnym i żołnierzem ćwiczonym, przywodzą na pamięć przodków dzieje, którzy widząc Hiszpanią prawie całą przez Maurów Afrykańskich podbitą zchronili się w górach Asturyjskich pod wodzem Pelagiuszem, i kilkaset lat walcząc na ostatek nieprzyjaciela zamknęli w Grenadzie, z kąd przed końcem wieku 15 powracać musiał do Afryki. To pewna, że w północno zachodnich prowincjach Hiszpanii, Estremadurze, Leonie, Gallicyi, Asturyi dotąd wojsk Francuzkich nie było; G. Junot z granic Portugalskich jeszcze nie wystąpił, zatrudniony utrzymaniem spokojności w kraju sobie poręczonym, przeto buntownicy mają w mocy port Vigo, Corogne, Ferrol, wiele innych, z kąd wygodna i bliska jest komunikacya z Anglikami. Zamiaty Hiszpanów nieposłusznych nowemu rządowi dotąd są pokryte grubą zasłoną; nawet nie dobrze znaiomi są dowódcy rokoszu. X. Santa Croce sam na czele deputatów udał się do Londynu szukając zapewne rady i posilku, z nim rozmowy miewa Adair niedawno poseł Brytanii W. u dworu Wiedeńskiego.

Równa niepewność względem zamiarów rządu Angielskiego; mówiono że G. Wellesley z Cork Irlandzkiego portu 10 t. żołnierza wyprowadził na pomoc Hiszpanom; że z drugich portów miliony ładunków, tysiące sztuk broni, działa, amunicye niezliczone Admiralicya buntownikom przesyła; dziś przydają że Admirał Saumarez i G. Moore z Gothenburga nie już do Norwegii, lecz prosto udali się do Hiszpańskich brzegów; że tak zwany Hiszpanii i Portugallii patriotom Jerzy 3 najdzielniejsze wsparcie dać postanowił; że porty

tych narodów żołnierzem Francuzkim nie osadzone od zamknięcia uwolnić, łatwy do nich przystęp żeglarzom obojętnym otworzyć kazał; że okręta Hiszpańskie i własność wszelka tego ludu gdziekolwiek i jakimkolwiek sposobem zatrzymaną przez Anglików, nie powinna być konfiskowaną, lecz naysilnie zachowaną i strzeżoną do szafunku korony. Takie są doniesienia o skrytych zamysłach rządu Angielskiego. Inni z większym podobieństwem do prawdy utrzymują, że Jerzy 3 bynajmniej nie chce wdawać się do rozruchów domowych w Hiszpanii; gdzie mógłby wprowadzić rozewać przez czas nieiaki siłę Francuzką, lecz to przedsięwzięcie w skutku wątpliwe nadto wiele Brytannów kosztować może, którzy nierównie łatwiej i bezpieczniej użyją potęgi morskiej i lądowej w Ameryce, nie lekając się żadney przeszkody, gdzie owszem dzieło ważne ułatwić potrafi Infant Piotr znajdujący się na dworze X. Regenta w Brazylii; do tych więc krajów, nie zaś do Cadix lub Ferrolu pośpieszyć mają GG. Spencer, Wellesley, z kilku Admiralami, nawet Saumarez i Moore jeśli by zdało się rządowi Angielskiemu lądową i morską potęgę z morza północnego zprowadzić.

LONDYN d. 4 lipca. W Porstmouth, Plymouth, Chatham, Woolwich widzimy uzbraiane w liczbie wielkiej okręta wojenne, opatrywane przewozowe, zabierane na morze półki, żywność, broń, amunicye; pewności zaś nie mamy w którą stronę wszystko pójdzie do Hiszpanii Europejskiej albowiem Indyjskiej. G. Wellesley w tych dniach miał Cork opuścić. Przedsiębiorząc wyprawy zamorskie i dalekie rząd nasz chce być w domu bezpiecznym, i nie doznawać żadney przeszkody w zamysłach; dla tej przyczyny kazano ściśle niż dotąd zamykać nieprzyjacielskie porty. Admirał Gardner stanął pod Texel, Gambier pod Flessingue; ich eskadry iakoteż Lisbońską, Gibraltarską, Oceanu i morza śródziemnego znacznie zmocniono. Pogłoska o wyjściu 5 okrętów liniowych Francuzkich z Brestu lub Rochefort pokazała się nie rzetelną.

Okręt S. Albans od 64 armat wprowadził niedawno do Plymouth 8 statków kompanii wschodnio Indyjskiej, które z Chin ładunek bogaty przynoszą. Te nam doniosły naprzód o zdobyciu miasta Duńskiego Tranquebar na Coromandelskim brzegu, które poddało się Admirałowi Pellew nie czyniąc oporu; daley o nadzwyczajnym powodzeniu korsarza Surcouf z wyspy Francuzkiej, który nam wydarł na morzach wschodnich 19 rozmaitych statków, na nich więcej 20 mill. funtów ryżu prócz innej zdobyczy, przez co w kilku miejscach Anglii niedostatek żywności czują; tenże Korsarz udał się do odnogi Bengalskiej szukając okrętów kompanii wychodzących z Calcutta; żaden z naszych statków nie żegluje tak lotnie iak tego nieprzyjaciela, co iemu dało nie raz łatwość uyscia, przed pogonią Anglików. Naostatek odebrała wiadomość kompania o innych powodzeniach Admirała Pellew przeciwko Hollendrom. Ten wódz d. 20 listopada r. 1807 wyszedłszy pcd żagle z

Malacca, d. 5 grudnia stanął przed Point Paula na końcu wschodnim wyspy Java; tu przyłączył się do Angielskiej eskadry Półkownik Lockhart z wojskiem lądowym; niemieszkać posłano odezwę do Hollendzów stojących w porcie żeby się poddali, co wkrótce nastąpiło, i zabrali Anglicy okręta Revolution od 70 armat, Pluto od 70, Kortenaer od 68 bardzo stary i niezdatnym do użycia uznany; które złożyły całą eskadrę Admirała Hartsinck; poddały się wszystkie bez najmniejszego oporu. Działa, amunicya, żywność zwycięzca Pellew zabrawszy, zniszczył twierdze i batterye, sam z pomnożoną już potęgą ruszył na wyprawę większą, której celem jest, iak dobrze wiemy podbite wysp Hiszpanii Filipińskich, i stolicy onych Lucón.

Dziś obrady Parlamentowe zostały zamknięte, Król obecny nie był obrządkowi, Kanclerz miał mowę następującej osnowy. Oświadczył naprzód ukontentowanie Monarchy, że obie izby czyniąc iak zwykły gorliwie dla dobra i bezpieczeństwa oyczyzny, sposobem lepszym urządziły potęgę lądową. Jzbie niższej podziękował za hojność w opatrzeniu publicznych potrzeb, mianowicie za posiłki dane Królom Szwedzkiemu i Sycylijskiemu, iakoteż pensją wyznaczoną dla wdowy X Brunswickiej siostry Króla. Naostatek donosił, że Jerzy 3 postanowił naydzielniej morzem i lądem wspierać zprzymierzeńców swoich; winshawał ieszcze Kanclerz narodowi, że przy ogromnej potędze na morzu, licznym wojsku lądowym, które strzegą domowego bezpieczeństwa, ma dzisiaj dochody pewne, skarb nie ubogi, kredyt pewny, handel, acz w trudnych okolicznościach dość kwitnący.

Przybyły niedawno z Wiednia poseł Adair wyjechał na fregacie do Malty z Ministrem Tureckim Sedki, który dotąd mieszkał w Londynie; z tamtąd udać się mają do Constantinopola, i starać się o przywrócenie pokoju. W Plymouth przed kilku dniami na wodę spuszczone okręt Caledonia w świecie naywiększy od 134 armat; chociaż Anglicy do podobnych widoków nawykli, jednak zbiegło się do portu na ten obrządek więcej 30 t. ciekawych. Kapitan Amerykański Barrow, który fregatę Rptey Chesapeake Anglikom poddał na lat 5 odsądzony jest od służby, przeto że nie bronił się do upadłej. Słychać że Dey Algierski znowu Amerykanom wdzyg zapowiedział. Papiery nasze nawet przed wojną rzadko były w tak dobrym stanie iak teraz; trzy procenta czyniące płaciemy po 71 od 100. Handel iednak znacznie upada; r. 1807 przez 3 miesiące wyprawdzaliśmy za granice towarów za 6 mill 100 t. Sterlingów, teraz w 3 miesiącach wyprawdzamy ledwie za 4 mill. 900 t.

Pisma nasze ledwie teraz ogłosily traktat między Anglią i Sycylią zawarty d. 30 marca w art: 9. Jerzy 3 obowiązuje się Ferdynandowi 4 do końca wojny płacić miesięcznie po 25 t. Sterlingów, 10 t. żołnierza na obronę wyspy utrzymywać, i flottami swemi kray od naiazdu zasłaniać. Nawzajem Ferdynand 4 przyrzeka nie za-

wierać ugody z nieprzyjacielem bez zezwolenia zprzymierzeńców, twierdze swoje Messinę, Augustę i inne straży ich poruczyć, woyska iak naywięcej utrzymywać, żywność i drugie potrzeby żołnierzom i flottom Angielskim ile może dostarczać za słuszną cenę, towary przez nas wprowadzone do Sycylii od cła uwalniać, półki swoje powierzać wodzom Angielskim, ilekroć oni pójdą na zamorskie wyprawy.

BAYONNE d. 18 lipca. Król Józef stanowiący w Vittoria dał odezwę następującą do narodu Hiszpańskiego. Winienem, powiada, oblać myśl moją stawiając pośród ludu którego sprawowanie Opatrzność nam powierzyła. Gdy na tron Hiszpański wstępuję, polegam sprawiedliwie na obywatelach dobrze myślących, którzy swemu Królowi pomagać nieomylnie będą, ażeby oyczyzna świetność dawną odzyskała. Konstytucya nowa, której ściśle zachowanie zaprzysięgać macie, zapewnia wam iedną religią, wolność obywatelską i polityczną; daje wam reprezentacyą narodową, wskrzesza starodawne Cortes w postaci doskonalszej, wprowadza do kraiu Senat, który ma być stróżem wolności osobistej, podporą tronu w zdarzeniach niebezpiecznych, zchrońieniem i nadgodą dla obywatelów którzy nayznakomitsze zasługi położą w oyczyźnie. Trybunały wasze, przez których usta prawo mówić będzie, nieskalane, i bezstronne sądzić będą wolnie w zupełnej udzielności względem panującego władzy naywyższej. Zasługa i cnota iedyne prawo dawać mają odtąd wszystkim Hiszpanom bez różnicy do posiadania dostojnych urzędów w kraiu. A iezeli mnie nie ludzi naypochlebniejsze przywidzenie, rolnictwo wasze, handel, przemysł, rękodzieła wkrótce zakwitną na wiek uwolnione od wszelkich przeszkod, iakie dotąd ich początkowi, rozkrzewieniu, wzrostowi kładły tamę prawie nieprzebytą. Pragnąc iedynie w mocy prawa królować, pierwszy dawać będę przykład poddanym winnej uległości, posłuszeństwa, i uszanowania dla prawa. Stawiam pośród Hiszpanów pełen wielkiej i sprawiedliwej ufności, otoczony zacnem obywatelami, którzy ieszcze będąc ze mną w granicach Francuzkich obiaiwili wiernie wszystko, cokolwiek zciągać się mogło do uszczęśliwienia tej oyczyzny. Namiętności ślepe, kłamiwe odgłosy, złośliwe zabiegi nieprzyjacieli powszechnych Europy lądowej, którzy iedynie pragną oderwania obu Indyi od Hiszpańskiej korony, niektórych spóziomków waszych pograżżyły w nayokropniejszego nierządu bezdennej przepaści. Boleie mi oycowskie serce i cierpi nieskończenie nad klęską tak okropną; lecz to nieszczęście chociaż jest bardzo wielkie, w okamgnieniu koniec wziąć może. Łączcie się tylko sercem i duszą Hiszpani, tron Króla nowego z ufnością otaczając; niech domowe wojny i niezgody nie zabierają mnie drogiego czasu, kiedrego wszystkie chwile poświęcić chciałbym na wasze uszczęśliwienie, niech te niesnaski okropne Królowi nie odbierają środków i zręczności pracowania na dobro wasze. Gdy Hiszpański naród wysoko cenię, i poważam, godzi mi

się rozumieć przeto, że uczyni wszystko co każe słusność i potrzeba aby zasłużył na własne uszczęśliwienie, które celem jest jedynym chęci moich.

O podróży dalszej Króla Józefa nie mamy powiedzieć co nowego; we środku państwa, iak przy granicach onego był od ludu przyimowany Monarcha z okazywaniem najsłodszej radości, dawał każdemu audyencyą, przypatrywał się widowiskom które dla rozrywki jego czynili Hiszpani. Godna wspomnienia gorliwość regimentu piechoty Afrykańskim zwanego; ten potkawszy Monarchę o 3 mile od Vittoria oświadczył nie odstępować boku jego, dopóki nie stanie w pomieszczeniu mieście; i chociaż przekładano żołnierzom trudność, ażeby pieszo w biegu z pojazdem Królewskim zrównać się mogli, nie odstąpili przedsięwzięcia, i Króla do Vittoria przeprowadzili. O rozruchach trwających Hiszpanii, obrótach i położeniu wojsk Francuzkich nie wiem. W. X. Berg i Clivii dla poratowania zdrowia iedzie do wód mineralnych. Imperator Napoleon z Małżonką zabawi u nas do czasu niezamierzonego. Spodziewamy się wkrótce widzieć iadącą do Madritu z Neapolu nową Królowę Hiszpańską.

Dokończenie nowej konstytucyi Hiszpańskiej. 96. Hiszpania i Indye jedną księgę mieć będą praw cywilnych. 97 Sądownictwo niepodległe. 98 Oddać się sprawiedliwość imieniem Króla w sądach i trybunałach od niego postanowionych; zatem sądy partykularne panów i drugich obywateli dotąd byłe w Hiszpanii ustają. 99 Sędziów Król wyznacza. 100 Sędzia nie może być oddalony z urzędu bez poprzedzającego oskarżenia od Prezydenta lub Pokuratora rady Castilijskiej, bez decyzji teyże rady którą Król potwierdzi. 101. Będą sędziowie pokoju czyli trybunał przyjacielskiego stronu pojednania, będą sądy pierwszej instancyi, sądy apellacyjne, trybunał kassacyjny ieden na całe Królestwo, i wysoki trybunał Królewski. 102 Wyrok ostatecznie zapadły w trybunałach powinien być zupełnie wykonany; do innego trybunału przejść na roztrząśnienie nie może, jeżeli nie był wprzód uniezawinionym przez trybunał Kassacyjny. 103 Liczba sądów pierwszej instancyi taka będzie iakiey wyciąga potrzeba kraju; trybunałów apellacyjnych w całej Monarchii będzie najmniej 9, najwięcej 15. 104. Rada Castilijska pełnić będzie powinność trybunału Kassacyjnego; do niej należy rozbieganie spraw nawet duchownych przez apellacyą przychodzących, mieć będzie Prezydenta i 2 Wice Prezydentów, pierwszy zasiadać powinien w radzie stanu. 105 W radzie Castilijskiej będzie generalny Prokurator Królewski z przyzwoitą liczbą pomocników dla ułatwienia zachodzących interesów. 106 Procesy kryminalne będą publiczne; przyszłe ustanowienie sędziów przysięgłych będzie oddane pod rozbiór i uwagę pierwszemu zgromadzeniu stanów Hiszpanii Cortes. 107. Przeciwno wszelkim wyrokom kryminalnym można czynić odezwy; ta idzie do rady Castilijskiej dla Hiszpanii i wysp przyległych, do Audyencyi Pretoryalney dla obu Indyi. 108 Wysoki trybunał Królewski rozpozna-

wać szczególnie będzie przestępstwa osobiste członków rodziny Królewskiej, Ministrów, Senatorów, i konsyliarzów stanu. 109 Od wyroków tego trybunału niema odezwy, lecz wykonane być nie mogą bez podpisu Królewskiego. 110 Ten trybunał składa się z 8 najstarszych Senatorów, 6 Prezydentów wydziałowych rady stanu Prezydenta i 2 Wice Prezydentów rady Castilijskiej. 111 Prawo za rozkazem Królewskim podane pod rozwagę i pochwałę pierwszego zgromadzenia stanów Cortes, opisze moc i władzę tego trybunału. 112 Prawo odpuszczania winy, darowania lub zmniejszenia kary samemu tylko służy Królowi, który to uczynić może wysłuchawszy Ministra sprawiedliwości na radzie tajney, do której wnidą 2 Ministrowie, 2 Senatorowie, 2 konsyliarze stanu, 2 z rady Castilijskiej. 113 Jedną będzie księga handlowa dla Hiszpanii i Indyi. 114. W każdym większym mieście handlowych będzie trybunał i izba Kupiecka. Reszta później.

PARYŻ d. 23 lipca. Nie wiemy żąd urodziła się pogłoska, że na wszystkie okręta Amerykańskie w portach Francuzkich będące rząd nasz iak mówią włożył embargo, i wojnę wkrótce ma wybuchnąć między Francją a Rptą; gdyż dostrzedz miano, że obojętność utrzymywana statecznie z niejakim uporem, przy takich gwałtach, krzywdach, i poniżeniu doznawaniem od Anglików, była tylko pozorną Amerykanów, zyskową dla nieprzyjaciół, szkodliwą dla Francyi, niżeli być może otwarta wojna z Stanami zprzymierzonymi. To pewna iż Amerykanie sami nie wiedzą co czynić, iedni pragną wojny, drudzy pokoju; zamknięcie portów, przerwa żeglugi nie podobała się wielu, naybardziej w prowincyi Vermont co powodem było Prezydentowi Jefferson wydania odezwy gdzie wyraził, że tłum ludu zgromadza się nad ieziozem Champlain robiąc związek przeciwny najwyższej władzy Rptey; więc ostrzeżo innych żeby nie łączyli się z niemi, bo inaczej jeżeli nie zechcą sam dobrowolnie nawrócić się do porządku i posłuszeństwa prawom będą przymuszeni odmienić sposób myślenia i rzec się gorszącej krnąbrności. Jakoż rozkazał natychmiast Jefferson urzędowi wojskowemu i cywilnemu prowincyi Vermont i innych, ażeby rokoszanów naprzód namową i radą, daley mocą i orężem przywozili do moślispo-koyniejszych. Ta odezwa dana w Washington d. 19 kwietnia.

COPPENHAGA d. 23 lipca. Jest pogłoska, że przymierze między Anglią i Szwecją zerwane zostało. O wojsku i flottach nieprzyjacielskich ieszcze niema pewney wiadomości, w którą stronę poszły; nie tak przecie oddaliła się od nas, żebyśmy z brzegów Selandyi czasem nie postrzegali mniej, lub więcej okrętów przeciwnych, które iednak nie czynią, inne widzieć się już dały przed portami Norwegii usuwając się na głębinę skoro do nich ognia dawano. Kilka poczt z tego kraju do nas wysłanych zdaie się że krążący w bliskości Anglii przejeżdżają, przeto żadnych doniesień od kommanderujących nie odbieramy.